

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ

ВІСТІ УТГІ

ОРГАН ВНУТРІШНЬОЇ ІНФОРМАЦІЇ
ПРОФЕСОРІВ І СТУДЕНТІВ ШКОЛИ

На правах рукопису

Ч. 2

Регенсбург

Лютий 1947

UTG 105096
B539

Рік I.

Лютий 1947.

Ч. 2.

ВІСТІ УТГІ

ОРГАН ВНУТРІШНЬОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРОФЕСУРИ Й СТУДЕНТІВ
У Т Г І

З м і с т:

Проф. В.Доманицький - Сторож Академічних Традицій	1
З.Д. - Митрополит Петро Могила (300 літ з дня смерті)	4
І.Куземський - Новорічний привіт Студентства УТГІ	6
І.Фур - На порозі 1947 року	7
О.Інжуґа - Товариство Інженерів-Абсолютвентів УГА	13
Дод.В.Приходько - З приводу спогадів і кілька спогадів про Подєбрадську Академію	16
З Життя УТГІ	20
Від Сектора Позаочного Навчання	25
Нові книжки (Рецензії)	26
Реєстр нововиданих підручників УТГІ	30

----- + -----

Колекція

УТГІ у мюнхені

Дарунок від

Л.Ожмаринський

Р е г е н с б у р г

Наукова бібліотека
Національного університету
«Києво-Могилянська
академія»

461464

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1911

REPORT

ON THE PROGRESS OF THE WORK DURING THE YEAR 1911

BY

THE FACULTY OF THE DIVISION OF PHYSICAL SCIENCES
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF CHEMISTRY
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF BIOLOGICAL SCIENCES
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF AGRICULTURAL SCIENCES
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF MINERAL SCIENCES
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF METALLURGICAL SCIENCES
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF CHEMICAL ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF PHYSICAL ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF ELECTRICAL ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF MECHANICAL ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF CIVIL ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF ARCHITECTURAL ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF INDUSTRIAL ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF AERONAUTICAL ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF NAUTICAL ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF MARINE ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF ASTRONAUTICAL ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF COSMONAUTICAL ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF SPACE ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF PLANETARY ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF GALACTIC ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF COSMIC ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF UNIVERSE ENGINEERING
AND THE FACULTY OF THE DIVISION OF GOD ENGINEERING

CHICAGO, ILL., 1912

PRINTED BY THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

Прес. В. Доманицький

СТОРОЖ АКАДЕМІЧНИХ ТРАДИЦІЙ.

Дуже важливе є питання про правне положення високої школи. В різних країнах під цим оглядом існує велими відмінно законодавство. Але законодавство майже всіх країн знає три типи власників високих шкіл: 1) Державу; 2) Громадські організації (юридичні особи) та 3) приватні особи (фізичні особи). В зв'язку з цим високі школи бувають: або державними, або приватними. До групи приватних шкіл відносяться, як ті, що є власністю приватних осіб (фізичних осіб), так і ті, що є власністю громадських організацій (юридичних осіб). Поняття "власності" на високу школу ніяк не покривається з поняттям власності на землю чи якийсь промисловий варстат. З одного боку, організатори школи звичайно не мають на думці якісь то зиски на вложений в школу капітал, — найвище може передбачатися "трудовий заробіток" для членів тої громадської організації, що є власником школи, коли члени цієї організації є рівночасно й викладачами та службовцями школи. З другого боку, Держава, Уряд країни, в якій існує приватна школа, звичайно сильно обмежує права "власника" школи певними законами, принципами, ревізіями, інспекціями, тощо. Отже, — поняття "власності" на високу школу майже покривається з поняттям в і д н о в і д а л ь н о с т и — моральної і матеріальної, за працю школи і за наслідки цієї праці.

Українські Високі Школи на еміграції створилися як п р и в а т н і (але громадських укр. організацій), високі школи, однак довгий час вони були субвенційовані Урядом Чехо-Словацької Республіки і, тому питання про "власника" школи не було актуальним. Шойно р. 1934, коли під тиском міжнародної політики Уряд Чехо-Словацької Республіки мусів припинити та маскувати субвенціювання українських високих шкіл на еміграції, повстало питання про "власників" цих шкіл. Для Українського Вільного Університету воно вилилось у формі "Кураторії", в якій брав участь і представник Міністерства Освіти Ч.С.Р., а для Української Господарської Академії в Ч.С.Р. (в Подебрадах) створилася "Спілка Професорів Української Господарської Академії (СПУГА)", яка перебрала архіви У.Г. Академії та педагогічне ведення Українського Технічно-Господарського Інституту позачасного навчання (УТГІ) в Подебрадах. Статут цієї Спілки був затверджений Міністерством Внутр.Справ Ч.С.Р. дня 21.X.1934.

Ще раніше, — р. 1932, — повстало "Товариство Прихильників Української Господарської Академії (ТНУГА)" — статут затверд. Зем. Урядом у Празі 21.IV.32, яке взяло на себе завдання збирати кошти на розбудову Української Національної Високої Політехнічної Школи і субвенціювало УТГІ, як зародок цієї Політехніки. Отже, — від р. 1935 "власність" на УТГІ ніби була поділена між двома громадськими організаціями (юридичними особами), належно під оглядом правним о ф о р м і з о в а н о ю . А саме: СПУГА взяла на себе педагогічну й моральну відповідальність за УТГІ, а ТНУГА старалася про матеріальний бік справи. Працювали вони на підставі певного договору, схваленого Міністерством Хліборобства Ч.С.Р.

СПУГА об'єднувала і захищала інтереси педагогічного персоналу УТГІ, а ТНУГА об'єднувала українське організоване громадянство, що співчувало ідеї створення Української Національної Високої Політехнічної Школи, — прихильників цієї школи.

За німецького режиму ТНУГА було завішене в чинності, а СПУГА мусіла перебрати на себе крім відповідальності педагогічної і мораль-

льної, ще і відповідальність матеріальну.

Відновляючи чинність УТГІ в Баварії, СПУГА строго відмежувала свою компетенцію від компетенції Професорських Рад УТГІ та від ТПУГА. А саме - до компетенції СПУГА, згідно з регуляміном УТГІ належить: "а) схвалення відкриття нових факультетів, шкіл та курсів аудиторного навчання та закриття існуючих і схвалення загального плану організації позаочного навчання; Затвердження обрання Ректора Проректорів УТГІ, Секретаря Професорської Ради та Деканатів Факультетів УТГІ; в) Затвердження внесень Професорської Ради УТГІ про запрошення та звільнення членів лекторського персоналу та про підвищення їх кваліфікацій; г) Обрання Ревізійної Комісії СПУГА і контролю грошових та господарських справ УТГІ; д) Ствердження кошторису УТГІ; е) Затвердження справоздання про діяльність та виконання кошторису УТГІ; ж) Зміна і доповнення статуту та регуляміну УТГІ; з) Ліквідація УТГІ".

До компетенції Професорських Рад УТГІ належить: "а) Затвердження планів навчання та порядку проходження курсів, переведення іспитів, регулямінів та інструкцій для всіх установ та органів Управління Інституту; б) Схвалювання наукових та навчальних планів Факультетів; в) Затвердження титулів інженера та доктора на внесення Факультетів". Крім того, Професорська Рада УТГІ підготувала всі ті чинності та заходи, що входять у компетенцію СПУГА.

В Баварії УТГІ мусів прибрати багато нових кваліфікованих сил, що виховувалися і працювали за зовсім інших умов, ніж ті, в яких працювали Українська Господарська Академія та УТГІ. Втягнути цей людський матеріал в коло інтересів, ідеалів і традицій школи, перетопити його в дорогоцінний стоп української національної професури, - національної не лише за мовою, але й за своїми почуттями, ідеалами, стремліннями та традиціями, - це не легке завдання, що вимагає відповідних умов, тактовно-педагогічного проводу та довшого часу. Далеко не всі одиниці зрозуміли потребу такого асиміляційного чи уніфікаційного процесу, далеко не всі однаково швидко пересякалися інтересами, ідеалами, стремліннями та традиціями школи. А були й такі, які, пропрацювавши ціле життя в державних школах ворожих для української ідеї народів, пересякшись їх ідеями, стремліннями та традиціями, пробували зреформувати УТГІ на той самий взірець, нав'язати УТГІ ці чужі й шкідливі для української високої політехнічної школи особливості. Очевидно, що для цих одиниць існування СПУГА та її компетенції було особливо неприємним і небажаним. Вони публічно і непублічно висловлювалися проти таких правних підстав школи, - в УТГІ, мовляв, існує два типи професорів: повноправні і неповноправні - "патріції" і "плебеї". Тому, на їх думку, УТГІ не є громадською організацією, а є приватним підприємством невеличкої групи людей - членів педагогічного персоналу колиш. Української Господарської Академії в Ч.С.Р. От, якби було так, як у державних школах, де найвищим органом і остаточною інстанцією є Рада Професорів високої школи, тоді б УТГІ був би громадською організацією. В дійсності, для державної високої школи існує вища інстанція - Міністерство Освіти тої країни, - отже Рада Професорів і там не є остаточною інстанцією. Хоча, з другого боку, майже у всіх країнах світу існує автономія високих шкіл.

Як показала практика 1945 і 1946 років, існування СПУГА, як юридичної особи, що відповідає за ведення УТГІ, є конечно необхідним. Крім того, що це вносить ясність і твердість в формально - правну позицію УТГІ, СПУГА набула ще іншого значення, - значення сторожа академічних традицій, - почасти перебраних од Києво-Могилянсько-Мазепинської Академії, а почасти вироблених впродовж 25 літнього існу-

вання й праці Української Господарської Академії та УТГІ. Що ж до "громадськості" УТГІ, то вона очевидно залежить не від того, чи остаточно рішення справ школи буде знаходитись у руках сорока, а чи в руках семидесяти осіб, але від чогось іншого: від включення в плани навчання й програми дисциплін ширшого народньо-господарського та суспільнознавчого характеру, від присутності в рядах професури належної кількості громадських діячів: кооператорів, громадських агрономів, просвітян, тощо; від належної розбудови і праці мішаних професорсько-студентських спілок та студентських професійно-громадських організацій. Під цим оглядом УТГІ стоїть далеко вище, ніж будь-яка інша висока школа в Європі. А вихованці Укр. Госп. Акад. в Ч.С.Р. на ділі довели (в Галичині, на Карп. Україні), як блискуче вони підготовлені до громад. праці.

Нарешті УТГІ був розбудований на кошти українського організованого громадянства, об'єднаного в Товаристві Прихильників Української Господарської Академії. До приходу німців (до 1939 р.) це Товариство інтензивно працювало і висловлювало побажання про те, як треба будувати УТГІ. В часи німецького панування воно було завішене в своїй чинності, нині - в Баварії - воно відновило свою чинність, і тепер УТГІ знову став спільним учбовим закладом двох співвласників - двох юридичних осіб: СПУГА та ТПУГА, що працюють у взаємному дружньому контакті, - так як колись в XVI - XVII століттях співпрацювали на Україні Церковні Брацтва з Школами, що при цих засновувалися (напр., Київське Богоявленське Брацтво з Києво-Могилянсько-Мазепинською Академією).

В кожному разі і провід СПУГА і провід ТПУГА твердо вірять і ніколи не забувають, що високу політехнічну школу недержавного народу можна вдержати - схоронити і розбудувати лише спираючись на дружню-гармонійну співпрацю трьох чинників: 1) професури школи; 2) студентства школи та 3) організованого громадянства - прихильників школи. В цьому дусі ведеться вся праця в УТГІ, в цьому дусі працює Товариство Інженерів Абсолютентів УГА, в цьому дусі виховується й студентство УТГІ.

15 січня 1947 р.

XXXX XXXX

XXXX

... "Рурбанізм іде проміжною - середньою стежкою: він безпощадно відкидає та ламає ті традиції, які гальмують поступ народів і людства, але рівночасно він старанно збирає, студіює, плекає і кладе в основу нової рурбаністичної культури ті з них, що поступу народів і людства не перешкоджають, а навпаки, - дають їх життю барву, красу, зміст, оперття, силу - дають народам їх національне обличчя...

.... Тяжкою проблемою є проблема оцінки, засудження традиції.... За оцінки - засудження традиції треба бути дуже обережним - ліпше втратити на швидкості поступу, ніж незаслужено знищити якусь традицію, що, як потім виявиться, була конче необхідною для життя нації. Це особливо треба пам'ятати українським рурбаністам, бо спроби нищення українських традицій сусідніми народами були дуже частими, настирливими й інтензивними. З поодиноких вікових і поголівних груп населення найбільше схоронюють традиції старі жінки, - найлегше піддається чужим впливам - молодь. Тому саме в молоді треба боротися з цими потягненнями, з цим гоном до чужоземного, яке все видається молоді ліпшим, ніж своє - рідне"....

(Віктор Домашильський: "Засади українського рурбанізму", 1940 р. ст. 15-16 Прата - Братіслава.)

В.Д.

МИТРОПОЛИТ ПЕТРО МОГИЛА .

(До 300 - ліття з дня смерті 11 січня 1947 р.)

Ім'я Петра Могили глибоко врізалось в українську історію і зокрема в історію українського високого шкільництва. Його ім'я тісно зв'язане з історією Києво-Могилянсько-Мазепинської Академії, що виробила і передала високим школам українським, а навіть школам Сходу Європи, багато цінних традицій.

Для української Високої Політехнічної Школи - УНГІ ім'я Петра Могили так само близьке й дороге, як і для інших шкіл теологічного та гуманітарного напрямку. Бо саме з Києво-Могилянсько-Мазепинської Академії вийшли перші українські агрономи, як от о. Андрій Самборський (катехит і виховник царевичів Константина й Олександра, відтак царя Олександра І, перший міністер Хліборобства в Росії), організатор першої с.-г. школи - Михайло Ліванов -, проф. С. Десницький та проф. А. Антонський - Прокопович (обидва професори Москов. Університету), великий пасічник - винахідник і організатор першої школи пасічництва - Петро Прокопович.

Петро Могила був сином молдавського "Господаря" (князя) - Симеона. Народився року 1597. Вже дитиною виявляв незвичайні здібності та зацікавлення всім, що його оточувало. Виростав в оточенні української культури й української мови, бо при дворі тодішніх господарів Молдавії панувала українська культура й українська мова. Освіту здобув у Парижі. Політичні обставини тодішньої доби примусили його залишити батьківщину та перебувати при дворі польського гетьмана Жолківського. Там Петро Могила ще більше культурно виріс і розвинувся. Року 1621 бере участь у війні з турками й мужньо б'ється під Хотином.

Року 1625, - на 28 році життя вступає ченцем до Києво-Печерської Лаври, а за два роки (1627) стає її архимандритом. Вже того ж року хотілося йому заложити при Лаврі середню школу - "Колегію" з латинською мовою викладовою, але знав, що це дуже огричить старого митрополита і не хотів робити йому цілі прикрости. Щойно р. 1631, - по смерті митрополита, Петро Могила іде до Львова, привозить звідтілля професорів, як от Сильвестр Косів, Трохимович та інші, і відчиняє давно задуману колегію з латинською мовою викладовою.

До цього його спонукала недостатність тодішньої освіти на Україні і незнання православними українцями латинської мови, яка тоді була мовою науки, дипломатії, суду, державних урядів і вищих суспільних верств. Православні українці вважали, що слідом за латинською мовою прийде й перехід українців на римо-католицький чи греко-католицький обряд, а далі й денаціоналізація. Тому вони латинської мови боялися та її негували.

Заснування латинської колегії викликало страшенне обурення серед православних українців, передовсім - серед членів Київсько-Богоявленського Брацтва, яке від р. 1616 вело свою школу в Києві на Подолі з викладовою мовою грецькою і церковно-слов'янською. Напруження було таке сильне, що професори Колегії Петра Могили кожної ночі очікували збройного нападу на них. Але скоро дійшло до порозуміння, Петро Могила і Брацтво склали умову, згідно з якою обидві школи зливалися, викладова мова в злученій школі лишалася латинська, куратором школи став Петро Могила, лише мусів приобіцяти на письмі, що

школа все буде залишатися в юрисдикції грецьких патріархів. Умова була схвалена Митрополитом і Гетьманом Війська Запорізького і від р. 1632 почала працювати на Подолі нова — злучена школа. Року 1634 король Володислав IV був підписав декрет про права високої школи, але польська шляхта примусила його підписаний декрет знищити. Шойно р. 1701 школа перетворилася на Академію і декретом царя Петра I дістала права високої школи.

В Києво-Могилянсько-Мазепинській Академії виробилися дуже цікаві й корисні для нас традиції. Одною з них була співпраця школи з громадянством (братством). Далі — об'єднання студентів (студентів) в "конгрегації": однієї — для молодших, другої — для старших річників (філософії, богословії). Кождий новопринятий член конгрегації мусів присягнути в її церкві на хресті й євангелії, що буде своєю поведінкою високо тримати прапор своєї школи, її боронити та їй помагати. В цих конгрегаціях студентів відбувалася величезна самоосвітня та культурна праця. Особливо в добу Гетьмана Івана Мазепи студенти Академії внесли великий вклад в українську культуру: вірші, панегирики, вертепи (містерії), драми, колядки, тощо, — і все це з внесенням до схоластичних форм народного духа і народньої української мови. Це був головний чинник українізації школи. Третьою гарною традицією було висилання найздібніших вихованців Академії на студії за кордон (напр. Теофан Прокопович до Лютеранської Академії). В цей спосіб Академія поповнювала свій професорський склад своїми ж абсолювентами і традиції передавалися з покоління в покоління. Далі — коли вихованець Академії висвячувався на священника, — то Митрополит Київський (а він все був і ректором Академії) брав з нього публічну присягу в Св. Софії, що де б він не був — все буде помагати К.-М.-Академії. Ці традиції забезпечили Академії можливість існувати майже двісті літ (198) нагромадити величезні багатства і виховати біля 20,000 вчених людей. Вплив Академії розширився на просторі від Адріатичного моря і Попраду аж по Тихий океан. Вона мала філії в Гоці, Вінниці та інші.

Але Петро Могила не лише творив високу школу, — він також багато писав, багато часу, сил і коштів витратив на розбудову Лаврської друкарні книжок. Заслуги його, як керівника культурного руху з Києва, з св. Софії, — величезні.

Року 1633 Петро Могила став Митрополитом Київським, залишаючись рівночасно ректором Колегії.

А дня 11 січня 1647 р. — на 50 році свого життя митрополит Петро Могила помер. В кипучій праці згорів!... Але пам'ятник перуко-ворний, який він залишив по собі у формі українських високошкільних традицій, живе й донині.

Мир праху його! Слава йому навіки!

СЕКТОР АВДИТОРНОГО ВИСОКОШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ .

І. М. У з е м с ь к и й
Голова Студентської
Громади при У Т Г Т .

НОВОРІЧНИЙ ПРИВІТ СТУДЕНТСТВА У Т Г Т

(Промова Голови Студентської Громади при
УТГТ на святі 14. I. 1947 р.)

Шановні Пані і Панове !

Традиційним українським звичаєм складаю від Управи Студ. Громади при УТГТ щиро-сердечні новорічні побажання Ректорові, Сенатові й усім співробітникам УТГТ. Бажаю, щоб в цім, 1947 році, продовжували Провідники Нашої Школи з подвоєним завзяттям велике й високопатріотичне діло відбудови згл. розбудови українського високого шкільництва на чужині. В цій праці, що так дуже обходить нас, студентів, і ціле українське громадянство, бажаю їм якнайкращих осягів.

Достойні Гості! Новий Рік є нагодою на те, щоб поробити підсумки однорічних досягнень товариств і організацій та розпланувати працю на будуче. Дозвольте, що я зроблю такий короткий перегляд праці Української Студентської Громади в Регенсбурзі. Я радий, що роблю це перед Вами, представниками українських урядів і організацій нашої оселі, бо це є перша нагода представити Вам, компетентним і заінтересованим чинникам, світла й тіні нашої Громади в правдивому світлі.

Студентська Громада існує другий рік, а правне її оформлення базується на протекторстві нашої Високої Школи. Щоби не було непорозумінь і щоби усунути всякі тіні підозрінь у зв'язку з таким правним станом стверджую, що ми є зовсім сепаратна організаційна одиниця і ніхто з керівних органів школи, чи то безпосередньо чи посередньо, не накидував нам свої думки чи волі!

Противно! Бували випадки, і то доволі часті, що Сенат чи поодинокі Деканати узалежнювали свої рішення у деяких справах від погляду Управи Громади. У зв'язку з тим, ми були прошені на засідання Сенату чи інші конференції, де спільно, щиро і дружньо обмінювалися думками в актуальних справах. Інші трактування в тій справі треба вважати за злобні й злосливі.

Членів начисляє Громада 174, з чого 21 жінок. В минулому, 1946 році, провадили ми переходною спільну харчівню, з якої користало пересічно 50 студ. Перевидано 4 високошкільних підручники, а, крім того Агр. Лісов. Т-во, де працюють також студенти, видало 3 підручники; відсвятковано всі національні свята з рефератами, а, крім того, відбуло майже щотижня оходини з рефератами й обмірковувало внутрішні справи. Майже всі референти Студентської Громади мали зв'язок з Укр.-Урядами Оселі й німецькими в місті, а головне-з поліційно-мешканевим. Ця праця забирала дуже багато часу.

Управа Громади здає собі справу з того, що ці осяги є дуже скромні для оточення, яке багато більші вимоги ставить до студентства.

Це правда! Але пересічний громадянин, а часом дехто й з провідних кол суспільства, не бере під увагу таких факторів, які дуже відомо впливають на працю не тільки в нашій, але й в інших

студ. організаціях, а навіть і на них самих, чого вони може й не помічають.

У нас, крім загального деморалізаційно впливу воєнних і повоєнних років, а ще такі труднощі:

1) Велика різниця віку студентів, що сягає від 17 до 50 літ,

2) Закінчення найрізномородніших типів середніх шкіл.

3) Походження студентів з різних областей укр. земель з різними моральними, соціальними і національними світоглядами.

4) Загальне зниження позему навчання в середніх школах і затрата почуття справедливості в оцінці знання учеників середніх шкіл, як рівнож затрата почуття моральної відповідальності за суспільно-національне виховання молоді. Наслідком того не всі кандидати є належно підготовані до високошкільних студій.

Коли взяти все це під увагу, то стане ясно, що Управа Громади, разом з передовими своїми членами, мусить витрачати багато часу на внутрішнє згармонізування і злагодження цих всіх суперечностей, що є вислідом наведених факторів. На зовнішній репрезентаційний виступ поки що не можна числити.

Подрібно про студійні осяги наших студентів буде говорити студійний референт, колега Фур.

Вельмишановні Пані й Панове! Я старався схематично зілюструвати наше внутрішнє життя і вяснити деякі факти, які дотепер були невідповідно, з кривдою для нас, трактовані. Сьогоднішні наші сходи були заініційовані Студ. Управою, а за їх урядження слід мені зложити щире подяку Пану Ректорові Школи.

Думаю, що такі дискусії будемо влаштовувати частіше, щоби витворити теплу атмосферу для гармонійної співпраці, бо це лежить у нашім і вашім інтересі.

xxx xxx
xxx

І в а н Ф у р
Студійний референт
Студентської Громади
при У Т Г Т .

Н А П О Р О З І 1 9 4 7 Р О К У .

(Думки з приводу Нового Року студійного реферату Студентської Громади при У Т Г Т.)

За нами знову один рік. Рік 1946, на який Український Нарід покладав великі надії і сподівання, не приніс нам нічого вирішального. Міжнародне положення — не змінилось, не вяснилось, — а ще більше затемнилось.

Вступаючи в новий, 1947 рік, — леліємо в наших душах нові сподівання й надії — та ще з більшою енергією і завзяттям обіцяємо працювати над собою, — використовуючи набутий в попередньому році досвід.

З доручення Управи Української Студентської Громади при УТГТ приходить мені зробити перегляд нашої студійної праці в 1946 році — наші успіхи і недотягнення — та поробити висновки й намітити наш шлях на новий рік, в який сьогодні вступаємо.

Але перенесімся до 1945 р., коли то замовкли гармати, а десятки тисяч українського громадянства опинилися на еміграції — між ними і значна частина академічної молоді. Більшість з неї, ще далеко перед закінченням воєнних дій — арештовано і посаджено до німецьких концентраційних таборів, багато вивезено на примусову працю, а лише мінімальна частина належала до тих пасивців, що в часі війни мала можливість студіювати.

По закінченню воєнних дій в 1945 р., наша академічна молодь починає об'єднуватися в свої академічні організації — та шукає можливостей дальших студій.

Вже в другій половині 1945 р., відновлює аудиторні виклади Українська Політехніка (УТГІ) в старинному баварському місті Регенсбурзі.

Молодь напливає зі всіх зон Німеччини, не зважаючи на тяжкі і невідрадіні умовини, — з великим запалом бореться до дальших студій.

Український народ поніс в останній війні мільйонні жертви, — а між ними — високий відсоток інтелігентів-фахівців — різних галузей. Ті ряди мусимо поповнити новими кадрами. Це розуміє провід УТГІ, відновляючи аудиторне навчання, це розуміють студенти, вступаючи на студії до рідної Високої Школи. Ми є свідомі цього, що всі цінності високо-кваліфікованого фахівця-суспільника може виховати тільки Р і д н а В и с о к а Ш к о л а, а ніколи — чужа. З тим наміром ми вступаємо на студії до неї, з тим наміром ми ставали і стоїмо до по-мочі в її розбудові. Ми не міщали на великі обіцянки й матеріальні вигоди, які давав Університет УНРРА у Мінхені, ані ми не хочемо шукати дипломів у чужих Високих Школах, як це декому імпонує, — але у твердих, невідрадіних обставинах: в холодних неопалених залах, дуже часто без матеріальних засобів, в голоді і холоді слухали ми викладів послыноких дисциплін — в рідній мові, та активно помагали в організації і розбудові нашої Політехніки. Цього завзяття і впертості в розбудові нашої Школи додавали нам наші п.п. професори, — які дуже часто, за несприятливих умов погоди приходили пішки кілометрами, чи приїздили в зимних неопалених вагонах — часто навіть за сотки кілометрів, щоби виконати свій обов'язок — відчитати виклади. Як малими і мановартісними видавалися нам ті елементи нашого суспільства, які, живучи на добродійній ласці УНРР'и, пальцем не кивнули, щоби спричинитися до організованя нашого життя в якій — небудь ділянці. Але уважали себе за компетентних всіх і все критикувати та дійсно — сонних, працюючих і високо ідейних наших суспільних діячів обезцятити.

Виклади в УТГІ почалися дня 26 листопада 1945 р. Та брак відповідних аудиторних залів, лабораторій, кабінетів, бібліотек — сильно утруднював студії. Ці студії ми починали дослівно без одного примірника підручників — і то не лише студенти, — але і п.п. професори.

Сьогодні, по році діяльності, — перші труднощі переможені, і в другий рік свого існування наша Висока Школа вступає скріпленою та упорядкованою. При школі зорганізовано дуже цінну бібліотеку — яка числить понад 1000 томів, впорядковано аудиторні зали, зорганізовано лабораторію, а старанням УТГІ, Української Студентської Громади і Агрономічно-Лісового Т-ва видано циклостиленим способом, а також і друкарським, значну частину підручників; друга частина в друці і в найближчих днях студенти дістануть їх до використання. Кожна зі згаданих організацій самостійно власним апаратом працює над видаванням підручників.

Сьогодні наша школа числить 388 студентів. Вони студіюють на трьох факультетах в такій пропорції:

1. На Агрономічно-Лісовому Факультеті	55.41 %
2. На Іженерному Факультеті	25.25 %
3. На Економічному Факультеті	19.34 %

Р а з о м 100.00 %

Втім є 16.49 % вільних слухачів, до яких зачислено тих осіб, що в часі воєнних дій затратили матуральні свідоцтва, або їх залишили вдома, які мають закінчену середню освіту - учительський семінар, але мусять зложити вступний іспит, та тих, які з різних причин не мали можливості закінчити середньої освіти. Всі вони тепер на зорганізованих матуральних курсах УТГІ, доповняють, згідно оформлюють середню освіту і вже перша група, в числі 15 осіб, склала матуру. Їх зачислено до дійсних студентів. Друга група в найближчому часі також завершить свою середню освіту.

Жінок студіює в нашій школі 14.43 %.

О с в і т а с т у д е н т с т в а :

1. Закінчили гімназію	60.56 %
2. " десятирічку	9.53 %
3. " іншу середню освіту	13.42 %
4. В і л ь н і с л у х а ч і	16.49 %

Р а з о м 100.00 %

В і к с т у д е н т с т в а :

Від 17 - 20 літ.	18.30 %
" 21 - 25 "	52.06 %
" 26 - 30 "	13.66 %
" 31 - 35 "	8.76 %
" 36 - 40 "	5.94 %
" 40 - 50 "	1.28 %

Р а з о м 100.00 %

Як бачимо з powyшого зіставлення, до 75 % студентів є у віці від 17 - 26 літ, а лише 25 % студентів - у віці від 27 - 50 літ.

Дуже додатнім явищем серед студентства нашої Високої Школи є значний відсоток старших віком людей, які в нормальних часах задля матеріяльних обставин - або політичних мотивів не мали можливості студіювати. Ці студенти це суспільні працівники на рідних землях, які дуже часто працювали на провідних становищах в кооперативній, сільсько-господарській - чи просвітнянській праці, деякі мають за собою навіть дуже гарні успіхи, а сьогодні не марнують часу, але своє практичне знання доповняють - теоретичним, і нема сумніву, що з них вийдуть добрі фахівці - суспільники, та що вони поповнять ці великі втрати, які поніс наш нарід в часі війни і які тепер поносить на рідних землях.

Навантаження студентів викладавими годинами таке: пересічно денно на поодиноких факультетах відбувається лекцій:

1. На Агрономічно-Лісовому - 8.5 год. денно.
(агрономічний і лісовий У. семестр має по 10.5 год.)
2. На Інженерному (будівельний і хемічно-технологічний) 7.2 год. денно і на 3. Економічному - 6 год. денно.

Виклади відбуваються дво-разово-денно - від 8 до 12 год. і від 14 до 19 год. по полудні. Крім цього, III і У семестр агрономічно-лісовий, а також хемічний мають тижнево по 6 год. лабораторійних вправ, які не вчислено до пересічі викладових годин.

Як бачимо, студенти УТГІ мають дуже мало часу, щоби його присвятити на інші заняття чи на працю поза студіями.

Виконання студентських обов'язків та активність студентів у своїх організаціях бачимо на нижче поданім зіставленні:

ч.п. факультети:		активна участь у % виклади студ. життя		зложені іспити до закінчених дисциплін у %	
I. Агрономічно-Лісовий					
1.	семестр II.	52.8	18.2	30.2	
2.	семестр III.	55.5	15.-	42.-	
3.	семестр У.	65.7	71.2	78.5	
Пересіч.		58	34.8	60.2	
II. Інженерний					
1.	семестр II.	55.1	15.-	32.-	
2.	семестр III.	48.1	12.-	52.-	
Пересіч.		51.6	13.5	41.-	
III. Економічний					
1.	семестр II	58.5	12.3	45	
2.	семестр III	44.7	15.3	68	
Пересіч.		51.6	13.8	56.5	
Загальна участь:		53.7	20.7	52.6	

Коли взяти під увагу ненормальні обставини, серед яких доводиться прагнути студентству, брак підручників, відповідних мешканевих умовин, дуже часто брак світла й т.п., то мусимо отвердити, що студійна праця студентства є вповні вдовольняча. Натомість нас не вдовольняє так низький відсоток (20.7 %) активної участі нашого студентства в праці студент. організацій, на що в цьому році мусимо звернути особливу увагу.

Наша праця не обмежується лише до слухання викладів, вивчення, поодиноких дисциплін і складання іспитів, бо також і Укр. студ. Громада та Агрономічно-Лісове Т-во уладжують сходини членів, на яких самі товариші студенти - чи п.п. професори виголошують доповіді на

різні теми. По доповідях відбувається жива, часом дуже цікава, дискусія. Далі студентство бере участь у всіх імпрезах, улаштованих Культурно-Освітнім Рефератом при Оселі, — часто відвідує міський театр Регенсбурга, відбуто кілька прогульок і в цей спосіб молодь виробляє свій світогляд, усвідомлює собі, що є основою життя, в чому його сенс, дві сили рухають життям людства і окремої людини і що є найвищими цінностями людини та народу.

Декілька думок хочу висловити — щодо нашого громадянства, як воно зацікавлене і яка його активна участь у розбудові і підтримці нашої Високої Школи. І тут можу сміло ствердити, що поза одиницями — загальним нашого суспільства появу нашого Високого Шкільництва прийняв доволі пасивно. Наша преса розписується дуже часто про неуттєві справи. Майже вся публіцистика і вся організаційна енергія нашої еміграції вичерпується в справах свого табору, свого товариства, своїх груп і своїх локальних суперечок. Взаємна інформація і зв'язування нашого життя є великим і святим обов'язком української преси, однак, не можемо твердити, що це завдання преса зуміла позитивно розв'язати.

В пресі треба місяцями шукати якоїсь згадки про наше Високе Шкільництво, а коли навіть появиться якась замітка, то автор її уважає себе компетентним поставити під сумнів потребу рідного Високого Шкільництва, бо, мовляв, "само собою нема потреби організувати тих відділів, що їх зовсім добре заступають чужі високі школи" ("Укр. Трибуна", ч. 20, з дня 8. XII. 46), або говорячи про Високе Шкільництво — цілком незгадується найбільш: у Високу Українську Школу про Українську Політехніку — У.Т.Г.І. ("Укр. Трибуна" ч. 2, з дня 14. I. 47).

Український нарід на протязі своєї історії все провадив і буде вести боротьбу за свої високі школи і ця боротьба нерідко була осяяна кров'ю його синів (напр. Адам Коцко р. 1910 у Львові).

Бо коли йде про майбутнє наше — то тільки наші високі школи зможуть виховати молодь на добрих фахівців — суспільників, які понесуть і вдержать наші народні прапори, не вагаючись ні перед небезпеками, ні перед жертвами. Ця молодь має в короткому часі поповнити ряди висококваліфікованої інтелігенції, має переняти провідні керми нашого народнього життя.

Немає ні одного народу, який не вкладав би великих зусиль і матеріальних засобів у справу вдержання рідних високих шкіл, — щоб свою молодь таки виховувати в своїх — рідних школах згідно з потребами даного народу.

Наша Школа вступає в новий рік вже зорганізована, впорядкована, з доброю соткою наукових сил — та кількома сотками молоді — студентства. Дотепер увесь тягар організації, упорядкування частинного вивінування школи лежав на плечах Ректорату школи за деякої помочі студентства.

Однак, так далі не може бути. Наша Школа не є організацією певної групи людей, але а і мусть бути всенародною, — а тому нею мусть зацікавлятися загальне українського громадянства.

Українське громадянство не може втікати та замикатись в своєрідній містиці і вірити, що існує поза ним і понад ним хтось такий, чи щось таке, що за нього думає, за нього зробить, за нього потурбується.

Ті самі люди, що з завзяттям, пристрастю й енергією, вартої якоїсь крапці справи, дебатують, критикують і поборюють себе у всяких справах і питаннях локального порядку, цілковито розгублюються, втрачають перспективу і критицизм, коли йде мова про справи загальні й засадничі.

Українська Висока Школа і українське студентство має право і вимагає моральної і матеріальної допомоги від свого громадянства.

Сьогодні, на порозі Нового Року, звертаємося до українського суспільства, а в першій черзі до його провідників тут, на еміграції, і там, далеко за океаном: допоможіть нам кінчити студії, допоможіть нашій Школі пов'язати матеріальні кінці та поставити її на такій височині, щоби вона стала гордістю нашої еміграції — на чужині.

Друге питання, яке хочу порушити, — це справа взагалі нашого високого шкільництва, яке, за народньою приповідкою, "росте як гриби по дощі". На 250 тисяч Українців-емігрантів ми маємо вже аж шість високих шкіл (Український Вільний Університет — Мінхен, Українську Політехніку УТГІ — у Регенсбурзі, Українська Висока Економічна Школа — Мінхен, Університет-Авгсбург, Греко-католицька семінарія — Міттенвальд і Православна Богословська Педагогічна Академія в Мінхені).

Чи це доцільне і поважне? Чи ці школи зможуть відповідно себе забезпечити науковими силами — та відповідно матеріально вивінувати? Ми знаємо, що балтійські народи створили для своєї молоді одну високу Школу у Франкфурті, — а Баварія, яка начисляє мільйони населення, має чотири високі школи.

І тут мусимо ми, студенти, запитати: "Що на це наше зорганізоване громадянство? Що Ц П У Е і що наша Студентська Централь Ц Е С У С, — ті, які повинні координувати високе шкільництво і студії молоді?".

На наші скромні еміграційні обставини вповні вистарчить двох високих шкіл, — а це: Українська Політехніка — УТГІ і Український Вільний Університет. Ці школи з 25-літньою традицією, які сотки молоді випустило в світ, які є добре знані не лише Українському Громадянству, але також і західно-європейським та заокеанським народам, — вповні будуть вистарчати для виховання нашої молоді.

Треба булоб також передискутувати, — чи греко-католицьку і православну Теологію не булоб вказане злучити з Українським Вільним Університетом, — як окремі Факультети. Ці справи наші керуючі чинники — мусять в цьому році упорядкувати для добра самого шкільництва, студентства і української справи.

xxx xxx
xxx

Беручи участь в Святкових Новорічних Сходинах — ми, студенти, набіраємо твердої певності і віри в єдність нашого народу, у його життєздатність та зрілість. Ми прирікаємо, що хоч ми далеко від рідної землі, — не зійдемо до ролі безобличних людей, — але завдяки вихованню в рідній школі зможемо стати в ряди завойовників майбутнього для нашого народу.

З тою вірою і переконанням, вступаємо в Новий Рік праці нашої Високої Школи.

О.І.н.ж.у.г.а.

ТОВАРИСТВО ІНЖЕНЕРІВ-АБСОЛЬВЕНТІВ У Г А .

25 літ минає, як наші громадсько-політичні та наукові кола довершили великого діла — заснування української високої політехнічної школи — Української Господарської Академії в Ч.С.Р., — яка перейшла через усі бурі та лихоліття й існує тепер, як Український Технічно-Господарський Інститут (УТГІ).

Прихильне відношення тодішнього уряду Ч.С.Р., матеріальна його допомога Школі та студентству, послужили фундаментом для Школи, але саму будову цього вогнища української Науки й культури піднесли в гору професори та тодішнє студентство, теперішні інженери-абсолювенти УГА.

Воно ж інакше й не могло бути. Програма на полі бою не здержала одних і других — учасників визвольних змагань від шукання нової зброї-зброї знання, для досягнення поставленої собі найвищої життєвої Меті.

І так мале чеське містечко Подєбради, історичне для чехів, сталося вже у перших роках існування Школи Меккою для нашого воїнства, що перебувало в таборах у Польщі, а в р.р. 1926 — 1927 стіни Академії збагатилися веселим говором й дівиним сміхом молоді з Західньо-Українських земель.

Студентство УГА прийомів років 1922 — 1928, яке йшло свідомо до своєї молоді, але Української Високої Школи, знайшло у тій Школі не лише рідне, близьке оточення, а і стрінулося у своїх студіях, ведених по плану Західньо-європейських високих шкіл, з напрямками, впливаючими з української рації.

Тісне співжиття студентства зі всіх українських земель, співпраця студентів різних фахів у різnorodних студентських допомогових, фахових, кооперативних, мистецьких, спортових та інших організаціях; повне зрозуміння для всіх студентських стремлінь і бажань у провд Школи, як і її професури, — створили зі студентства та професури одну велику, щасливу, працюючу родину. У р.р. 1927 — 1934 дала Школа 560 дійсно українських інженерів таких фахів:

агрономів	125
лісовиків	92
економістів	163
гідротехніків	117
хем. технолог.	58

які по місцю народження поділялися так:

Вел. Україна	439	Пряшівщина	1
Галичина	50	Зелений Клин	1
Кубань	42	Інші рос. губ.	9
Бессарабія	3	Білорусь	9
Буковина	3	Чехія	1
Донщина	2	Р а з о м :	560.

Б'є відсутність братів з Карпатської України, тоді ще частини Чехо-Словаччини. Формальні перешкоди не дозволили їм, помімо їх великої охоти, як громадянам ЧСР, студіювати в УГА. Зате біля 50 інженерів-абсолювентів УГА не забули про цей занедбаний куток землі української й тут перевели чималу освідомлюючу роботу, працюючи у невеликій кількості по фаху, а в більшості у тяжких умовах в характері довірливих Народних вчителів та побіжно там у всіх ділянках громадського культурно-національного життя.

Інженери-Абсолютенти УГА, розійшовшись по 16 різних країнах, — пішли на працю при найтяжчих умовах на всі їм тоді приступні закутки українських земель, бож вважали, свідомі свого покликання, за щастя працювати між своїми й для своїх.

Практика праці Інженерів-Абсолютентів УГА на різних теренах показала, що праця на національній базі є можлива у всіх галузях й за всяких умов, для цього лише потрібне виховання інженерів у власній Національній Школі, яка єдина даєть своєму народові не лише інженерів всіх фахів, але й дійсно інженерів суспільників.

Такими інженерами-суспільниками були й є інженери — абсолютенти УГА. Їх було мало, але всюди, де вони зішлись при праці, їх було багато. А при тому творили завжди хоч не реєстроване, але міцне, братнє працююче товариство. Нині, по страшній світовій війні, стрінулися 18. травня 1946 р., з нагоди 24 ліття з дня заснування своєї школи 70 інженерів-абсолютентів УГА на своєму з'їзді та оформилися в Товариство при УТГІ.

Вірні та вдячні своїй Школі, поставили одним з основних завдань своєї чинності у статуті товариства:

"Плекати традиції УГА, як Української Національної Політехніки; всебічно підтримували школу, що продовжує чинність Української Господарської Академії (УГА) — нині Український Технічно-Господарський Інститут (УТГІ), — та стояти в обороні її доброго імені.

Тісною всебічною співпрацею керуючих органів Товариства зі Школою це завдання виконується. Рівнож 42 інженери-абсолютенти УГА працюють у всіх секторах та делегатурах УТГІ, а саме по фахах: агрономів 13, лісників 6, економістів 15, гідротехніків 6 і хем. технологів 2.

З розбудовою Школи, це число очевидно зростатиме.

Хоч кожний Інженер-Абсолютент УГА-УТГІ згори є дійсним членом Товариства, а кожний Інженер-Кандидат УГА-УТГІ надзвичайним членом Товариства, необхідно зголошуватися до Управи Товариства та подавати відомості про місце перебування своє та інших колег (які можуть не знати про існування Т-ва) в цілях організаційних та обліку сил.

Товариство кличе й студентство УТГІ до тісної співпраці з Товариством і Школою, бож лише спільною працею, власними силами, можемо підняти з повоєнних руїн нашу Школу та її належно розбудувати.

Дороговказом для наших студентів, наступників Інженерів-Абсолютентів УГА, най послужить одна з багатьох прихильних заміток про працю студентства УГА та самої Академії, замітки ціх спостережень нашого американського земляка в газеті "А м е р и к а" ч. 83/1932:

"Сьогодні пишу з одушевленням. Я найшов Українців ідеалістів. Не таких ідеалістів, що сидять і сподіваться найкращого, але таких, що ідуть і виконують діло. Сьогодні я відвідав рештки Української Господарської Академії в Подєбрдах. Це дійсно може зачудувати, що Українці можуть мати таке виповнення в чужій державі. Так бачив я доволі матеріялу, щоби уладити університет навіть в Америці.

Найцікавіші результати — праці с т у д е н т і в. Я бачив там архітектуральні рисунки, виконані у таких подробицях і з такою неімовірною терпеливістю, що таких праць годі подібати в Америці. Я в Америці мав нагоду оглядати подібні праці, але ці, в Українській Господарській Академії, без перехвалювання треба поставити вище.

А всі ці праці, виконані у відношенні до України, — її території, рік, лісів, і т. д. Праці ведуть в такий спосіб, що коли студенти покінчать науки, вони не тільки добрі інженери, але також Українці, з добрим і потрібним знанням. Цей вишкіл має на меті створити спеціалістів, коли Україна стане самостійною державою і буде їх потребувати.

Хочу зазначити, що тамошні українські студенти стоять вище від чехів. Там є кілька чеських професорів, котрі це заявляють, додаючи, що українці-студенти працюють з одушевленням, бо мають перед собою до здійснення великий ідеал...

І радив би американським українцям, що ідуть до Європи, поступити до Конгресу, оглянути Академію, то може більше чулиось би українцями і були горді своїм національним іменем"...

До цієї статті редакція "А м е р и к и" долучила отаку примітку: "Від себе додамо до цього листа, що п е р ш е, кождий повинен його прочитати. А д р у г е, слід би дійсно американським Українцям пригадати і ближче зацікавитися тією високою культурною установою, яку створили українські патріоти діла, праці і труду, на еміграції в чужому краю, не для себе і не для слави, але для України".
І к о л а наша м у с и т ь і с н у в а т и ! С т і й м о в о ї н а с т о р о ж і і і н т е р е с і в !

Регенсбург, Січень 1947.

...Зло не можна знищити злом...

...Навіть два листки на одному дереві не є однакові...

...Той ще не помер, кого поховали, але той справді умер, кого забули...

...Є щось гіршого, ніж не мати радості: а це — не мати надії.

...Душа допомагає тілові, а часом його підносить. Є це єдиний птах, що підтримує свою клітку...

...Май нещастя а витревай. Це нещастя одного дня принесе тобі щастя.

...Кждий з нас мав би наприкінці життя сказати: зробив, що міг, — хто може зробити ліпше, — нехай зробить...

...Тяжко дискутувати з людьми, яким дав Бог дар слова, але позбавив здібности розуміти, що пишеться і говориться...

...Усе щастя є зроблене з відваги і праці...

...Помиляється той, хто гадає, що нікого не потребує. Але більше помиляється той, хто думає, що без нього не обійдуться...

...Хто не має грошей — є бідний, хто не має приятеля — є бідніший, а хто не має серця, — є найбідніший...

...Боротьба і страждання є сіллю життя. Перемога — є рожевим шляхом до спокою, що є лише більш пристойною формою життя...

...Дуже мало є людей, про яких далось би сказати, що познайомитись з ними означає збагатити своє життя...

...Казали, що це воля і свобода. В дійсності це була цілком звичайна недициплінованість...

...Говориться правда. Але скільки злочинів, було зроблено її іменем! (во ім'я правди)!

...Що є мертво? Є мертва земля, що виростає навколо квіти? Є мертвий камінь, що творить кристали? Або крапля води, що мерзне на вікні і викидає чарівні взори? Нема смерті!

...Щастя, якого очікуємо, є краще, ніж щастя, яке вже досягли...

ВІДДІЛ СПОГАДІВ ПРО УКР. ГОСП. АКАДЕМІЮ.

Доц. В. Приходько.

З ПРИВОДУ СПОГАДІВ І КІЛЬКА СПОГАДІВ ПРО ПОДЕБРАДСЬКУ АКАДЕМІЮ.

Як відомо, 16 травня біжучого року минає 25 літ - чверть століття - з дня заснування Української Господарської Академії в Подєбрадах, що нині існує під назвою УТГІ. З цього приводу в минулому числі наших "Вістей" було розміщено заклик до професорів та абсолювентів Школи, подавати свої спомини про Академію, щоб відтворити для майбутніх поколінь образ Школи.

З приводу цього заклику та цієї ініціативи хочеться сказати декілько слів. Безперечно, це думка дуже цінна. Бо що уявляє нині ціла Україна під оглядом своєї історії, минушини, своїх традицій, - того всього цінного і не замінимого, що творить і формує і живить душу Нації? ... Поглянемо навіть на Німеччину - цю розбиту, збомбовану, по заслугам покарану й подолану країну - і що ж? По землі Німецькій - в її західних зонах - все ж існують і живуть численні міста, цілі й недоторкнені, а й навіть серед дуже збомбованих захоронились старі й нові будівлі, свідки старовинної й новітньої архітектури захоронились бібліотеки й музеї і пнуться до неба своїми шпилями величні готицькі храми. Не те з Україною! Вона бомбується уже повних 25 літ! У ній зруйновано не тільки храми, бібліотеки й музеї, звідки все вивезено й знищено. У ній зруйновано саму душу народу, витравлено з пам'яті все, чим живе Нація - релігію, традицію, побут, історію, літературу, народню творчість...! Україна є нині - пустка, безбатченко, "Іван, не помнящий родства", людина без обличчя. З неї приправляють погній для майбутнього "архітвору" - для "советського народу". І скільки то буде потрібно часу, зусиль, праці й ентузіазму, щоб хоч частинно відтворити образ нашої старої, "рідної" України, - з її селами, хуторами, церквами, вербами, тополями, соняшниками й спокійним, веселим людом...

Але й Подєбрадську Академію стрінула доля України... Війнував вітер зі Сходу - і згинули пам'ятки майже чвертьстолітнього життя і праці Школи: де тепер архіви її, бібліотеки, видання, розпочата історія! Невже життя і працю Подєбрадської Академії має бути стерто з пам'яті Нації!?... Ось тому й цей заклик: присилайте спомини, відтворім образ нашої Школи! Але, зрештою, чи-ж мало який народ, а втім і український, мав і має шкіл? Невже так цінна історія кожної школи? - Так, цінна! Але особливо на цю увагу має право претендувати Подєбрадська Академія. Бо це була Школа - *sui generis* її повстання й життя це кусень високо історичної доби в життю Нації, доби неповторної, коли кожний крок і вияв мусить бути занотований і всяко зафіксований. Бо, зрештою ж, відомо - що таке була Подєбрадська Академія. Перегляньте список її професорів, що майже на дві-третьини уже відійшли у вічність, списки студентів, що теж уже так прорідли - і ви в значній мірі відтворите собі образ незабутньої, переломової доби, коли Україна з небуття виступила на кін історії, як велика незалежна держава. Ви зауважте, що серед професорів Школи - велика частина державних діячів України - її міністрів, послів і політиків, які нині уже стали історичними постатями, а серед студентів - відбиток Героїчної Армії Української - репрезентанти майже усіх її складових частин. Відступіть думкою ще на пів століття і ви відчуєте, яким недбальством і злочином було-би перед історією України, її традицією та майбутнім не занотувати, хочаби простими й нехитрими словами, того, що ви знаєте й пам'ятаєте з часів творення й існування вашої *Almae Matris*.

Коли, року 1926 го, я мав честь бути запрошений до Подебрадської Академії, то невдовзі подав до Сенату Академії записку, в якій розвинув думку, що Академія мусіла б утворити спеціальну посаду історика Школи. Не пам'ятаю уже докладно, як 20 літ тому я аргументував свою думку, але, в загальному, висловив, що люди в Школі міняються — професори й студенти — одні приходять другі відходять, — що в Академії відбуваються різні події, святкування, Академія має зносини з Чеським урядом та його видатними представниками, що в Академії часом приїждять видатні діячі українські, а часом заїжджають чужинці, що й сама Академія бере участь в різних міжнародних організаціях та з'їздах, — висутуючи, до певної міри, як репрезентантка Українського Народу, — отже все це з часом забудеться, а в архівах запліснє або стратиться, тому треба, щоби була людина, яка мала б своїм обов'язком кожну видатнішу подію з життя Школи занотувати. Мала б це бути людина трохи з літературним хистом, а при тім не вузько-партійна й безстороння, щоби записи, по можливості, були об'єктивні. Пригадую, Сенат цю записку розглянув, але, як я собі уявляю, не надав їй особливо великого значення. Тодішній Ректор Академії, нині покійний, проф. І. Шовченко, поінформував мене, що Сенат мою думку признав за слушну, але вирішив спеціального історика не запрошувати, а доручити ведення щоденника Керуючому справами Канцелярії Академії, Г. С. Шиянову, бо він і так веде протоколи засідань Сенату. Мені це рішення не дуже сподобалось, бо я знав, оскільки обтяжений працею в Канцелярії симпатичний п. Шиянів, але тоді серед професорського персоналу Академії я був новичок і тому не наважувався ще раз турбувати Ректора й Сенат. Між тим, у своїх думках я намітив істориком Академії славнозвісного українського мецената й видавця часопису — "Рада", нині покійного, Євгена Чикаленка, автора прекрасних споминів і щоденника з доби виходу перших українських часописів. Він в Академії не мав великих обов'язків і міг це робити. Уявляю собі, яку цікаву історію Школи ми би мали! Ну, але до того нажаль не дійшло, — доказ, що в переведенню своїх плянів людина мусить бути твердішою. Могла би з цього впливати лише одна наука, — може важлива й для сучасності, — щоби й нині, на такому виключно критичному закруті української історії, який ми переживаємо, — поважніші українські установи, доручили б спеціальним особам — провадити хроніку свого життя і праці.

xxx

xxx

xxx

І от тепер доведеться, очевидно, по кавальчикам складати історію Подебрад. Я особисто, з родинних причин, на жаль, в Подебрадах не жив, тільки доїждив на виклади і тому з Подебрадського життя у мене залишились лише "клаптики" спогадів, окремі картини й моменти, що скоріш для інших могли б бути віхами і пригадками... Отже дещо згадаємо...

Ось, у першому році мого перебування в Подебрадах, — величезна г подія: вбивство Петлюри. Подія сталася, як відомо, в Парижі, але враження від неї серед українців було таке, ніби ось тут, на місці, вибухла найсильніша бомба. Українство тоді спонтанно відчувало, — чим був для України Симон Петлюра. Перші години й дні напруження, обурення і смутку. Ось перша панахида в Подебрадах. Ось жалобна академія — у Празі. Скільки народу! Подебради прибули in corpore! Величезна зала на Славянському Острові тріщить од тиску. Дві тисячі осіб: тут вся українська державність — бувші міністри, посли, члени Центральної Ради, генерали і козаки, професори і студенти, приятелі і вороги. Гремить можуть-

461764

ній голос Микити Шаповала — слова яскраві і палкі падають серед надзвичайного напруження. "Вічна пам'ять" — і зала як один чоловік падає на коліна.

А ось картинка "мирного життя" в Подєбрадах. Студенти Академії — все здебільша старшини і козаки. Спочатку російської армії, а потім української. Набідувались, настраждались. Спершу у світовій війні (1914 — 1916 р.р.), далі в українській армії (1917 — 1920 р.р.), а, нарешті — в польських таборах, за дротами (1920 — 1923) — піснєм літ бурлячого, циганського існування! І ось, нарешті, трохи людського життя! Подєбради! Чистеньке місто, привітний народ, затишні кімнатки і сніжно-білі "пежіни" (перини). Взагалі цілий новий побут: "кнедліки", "бухти", "вуршти". І чеські господині, які ніяк не можуть зрозуміти "проч те руси" ("чому ті руси" — чехи вперто називали українців русами) так пізно засиджуються за своїми книжками, в той час коли кождий "пожадний" чех в Подєбрадах іде спати в 9-году вечора!

А ось 1927 — 28 роки. Розцвіт серед російської й української еміграції "знізовіховства". На Україні — "Н.Е.П.", широкий розвиток українського шкільництва, видавництва, мистецтва. Завсята "українізація". Тягне до дому! Спокуслива перспектива праці на широкій Україні. І ось з'являються одиниці серед української еміграції, що рішають вертатись. А між ними — кілька студентів Подєбрадської Академії. Який скандал, яка зрада! Загал студентства рішуче бойкотує тих кількох, що спокусились, захопились. І великої сили волі треба було їм знести погорду товаришів. Витримали до кінця. Поїхали... Загинули...

А ось відвідини в Подєбрадах високих і далеких гостей: Приїзд до Академії великого Українця — Митрополита Андрея Шептицького, — одвідини Голови Галицької "Прозвіти" — д-ра. Галушинського, візита Сенаторки, громадської діячки Олени Кисілевської. Всі вони виступали — говорили щось цікаве і важливе, але не було того, хто мав обов'язок усе це щільно занотувати. Очевидно, єсть це десь в часописі, але перекортай тепер гори паперу! Та й чи існують нині ті матеріяли!... Приїздив з Канади тамешній чоловік діяч Стечишин — говорив підряд чотири години, інформував про життя земляків за Океаном. Академія слухала з неослабним інтересом. Приїздив звідти ж молодий діяч Лазарович, приїздив з Нью-Йорку голова українських установ в Америці Ревюк. Все — постаті великого масштабу, нині деякі історичного значення...

Але бували і дні, коли українські Подєбради зановиювались чужинцями. Це приїздили подивитись на нашу Школу і на нас, українців, молоді делегати Міжнародних Студентських З'їздів, що частенько збирались у гостинній Золотій Празі. Були тут французи, італійці, гіспанці, були бельгійці, голандяни й англійці. І тоді молоді Подєбради вправлялись у закордонній політиці й міжнародній дипломатії. Мобілізували своїх послідовців, знайомили чужинців з українською визвольною боротьбою, в долю України, а, нарешті, й з українською гостинністю... Можливо й досі були молоді делегати з приємністю згадують Подєбради. А були між ними гостями й виразні кандидати на державних мужів. І не помиллюсь, коли скажемо, що не один з них міг би нам нині в пригоді стати...

А ось знову Академія хвилюється. Переживає дні високого нервового напруження: в Києві відбувається процес С.Б.У. ("Сексу Визволення України"). На лаві підсудних цвіт української Нації, — чоловіки України: Сергій Єфремов, Володимир Чехівський, Старницька — Черняхівська, вчені, письменники, професори. Подєбради мусять чути, можливо в останнє, голос цих своїх людей, переживають разом з ними трагедію України. І ось купується сильне радіс, устапляється в спеціальному помешканню, яке заповнюється студентством і професурою. Ці люди живуть

закордоном, але душею і серцем вони вдома, на Україні. Вони боліють страшною неправдою, не сплять ночей і на устах у них імена тих, що їх розпинають за правду.

Але хіба все перекажеш? Варто лише сісти й почати згадувати, як думка чіпляється за думку, спогад за спогад і так... помалу... відтворюється образ, великий образ життя Громади, що фізично існувала закордоном, але жила для України, боролась за Україну і мріяла про Україну.

І ми віримо і не сумніваємось, що ця Громада відтворить для майбутніх поколінь образ своєї, такої своєрідної і такої для України рідної, *Almae Matris* Багато з цієї Громади, з цього Національного Ордену, одійшло у вічність, багато розпорошилось по світах, за морем - океаном. Але не мало ще залишилось в живих і "єсть ще порох в пороховницях". І хочеться вірити, що ті, які залишилися, не тільки відтворюють величчю образ Школи, не тільки закріплюють його для майбутніх далеких і невідомих поколінь, але - Милостивий Бог і велика правда Його! - будуть серед них і такі, що доживуть до того моменту невимовного щастя, коли доля судитиме їм на плечах своїх перенести Школу у ту казкову Країну, про яку мріяли, для якої жили і якій працю свою заповідали "фундатори і будівничі... і добродії великого Храму цього"...

xxxxxx

xxxxxx

xxxx

...Вчімся задля життя, а не для школи. (Сенека)

...Найбільша мудрість це пізнати самого себе. (Сократ)

...Порівнюй себе з кращими людьми, але не з тими, які лише маються добре...

...Тільки очима сторонніх можна бачити свої хиби. (Хинська приказка)

...Згадування про неуспіх є найкращою наукою про успіх. (В. Гюго,)

...Люди, що не вправляють свої здібності, перестають відчувати, що вони мають ці здібності...

...Добре браттво - краще багатства. (Народня приказка)

...Слабі вірять в нагоду та щастя, сильні визнають лише працю...

...Слабий лише той, хто втратив віру в свої сили. Малий є той, хто боїться великої мети...

...Хоч тіло й зотліло, зате живе славне ім'я. (Шіллер)

З ЖИТТЯ УТГІ.

ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ В УТГІ.

Згідно з чвертьстолітньою традицією, першого січня ц.р. відбулось у Регенсбурзі сходуни персоналу УТГІ: професорів, доцентів, лекторів, асистентів та адміністративних урядовців -- для взаємних новорічних привітань. На сходинах були присутні також представники організ., що іонують при УТГІ: Студентської Громади при УТГІ, Т-ва Співробітників УТГІ, Агрон.-Лісов. Т-ва при УТГІ, Т-ва Інженерів-Абсолютів У.Г.А. та Т-ва Прихильників Укр. Господ. Академії. Урочистість одчинив Ректор УТГІ, який у довшій промові зробив огляд розвитку УТГІ на новій еміграції (після Чехословаччини), спинився на особливостях і традиціях школи (українознавство, живі мови, виховання фахового думання, суспільно-громадські підходи), та досягненнях УТГІ за минулий рік. З цієї промови присутні довідалися, що активний персонал Високошк. Авдитори Сектора сягає 110 осіб; протягом минулого року 44 кандидати публічно захистили свої дипломні праці, склали публічний інженерський іспит і дістали титул інженера-агронома; один голандянин публічно захистив докторську працю і дістав титул доктора економічних наук; п'ятнадцять вільних слухачів склали матурні і перераховані в дійсні студенти. На Секторі Позаочного Навчання видано сім підручників (1.4000 стор. у 4^о), а до початку лютого вийде з друку дальших сім підручників (1.400 стор.), -- отже на початок лютого буде перевидано 14 -- 15 підручників -- біля 3.000 стор., працюють курси журналістики та поодиноких предметів.

Сектор Науково-Дослідчий приготував до друку перший випуск "Наукових Записок УТГІ". Сектор Фахових Середніх і Нижчих Шкіл та Фахових Курсів організує разом з ІШУЕ Кураторію Фахової Освіти та інспекцію фахових шкіл і курсів; мережа УТГІ охоплює 38 учбових закладів: 11 шкіл і 27 курсів; в цій мережі навчає понад 200 викладачів, а учнів -- понад 1200. Своє слово Ректор закінчив подякою за працю в минулому році та новорічними побажаннями професурі, службовцям, студентам, студійникам Позаочного Сектора та викладачам і учням середніх і нижчих шкіл та курсів УТГІ. Промова Ректора і його річний звіт видруковані в "Вістях УТГІ" ч.1, яке саме на Новий Рік вийшло з друку.

Панові Ректоріві відповіла низка промовців: представник Студентської Громади при УТГІ, Голова Агр.-Лісов. Т-ва при УТГІ, Голова Т-ва Співробітників УТГІ, Голова Т-ва Інженерів-Абсолютів У.Г.А., Голова Т-ва Прихильників У.Г.А., Секретар КОЛУС'а та інші. Створилася атмосфера теплого-родинного настрою, що охопив усіх присутніх, яких об'єднує ідея створення незалежної Української Високої Політехнічної Школи власними силами й у власних інтересах українського народу.

xxx

xxx

xxx

Що є велике життя? Мати в молодості ідеал і реалізувати його у віці зрілому.

Н О В О Р І Ч Н Е П Р И Н Я Т Т Я В У Т Г І .

14 січня, в день українського Нового Року, Сенат УТГІ улаштував новорічну зустріч-прийняття для представників і громадських діячів Української Оселі Регенсбург. Хоча Інститут, як Висока Школа, з організацією позатаборовою і має свої аудиторії, інтернати та лабораторії у місті, однак також і в самій Оселі професура й службовці УТГІ займають кілька будинків, а студентство розкипане по цій території Оселі. Тому у своїй праці УТГІ має постійні зносини як з Управою Оселі, так і з Обласною, а місцевим громадським діячам доводиться часто уділяти свій час і увагу також для задоволення різних справ і потреб УТГІ. У зв'язку з цим, уже від довшого часу відчувалась потреба ближчого контакту і порозуміння між чинниками Школи й Оселі і нагоду до таких сходів дав Новий Рік. На Новорічне прийняття прибули: Голова Обласної Ради обл. Регенсбург інж. А. Артемович, Голова Обласної Управи др. В. Комаринський, Голова Ради Української Оселі Регенсбург проф. М. Іваненко, Голова Управи Оселі-Посадник дир. Я. Сербин, декан Греко-Католицької Парохії о. Гайдукевич, настоятель Православної Парохії протоієрей о. Володимир Шевчук, Голова Станції Санітарно-Харитативної Служби в Регенсбурзі др. О. Любчак, Секретар Обласної Управи мгр. В. Кліш, фінансовий референт тої ж Управи др. Б. Мартинович, культ. совітний референт Оселі дир. О. Кушнір, представник Селянської Спільноти - В. Футала, Представники Української Пластової Організації мгр. З. Корчинський і Ліги Політичних в'язнів мгр. І. Городецький. Прибули також представники українського жіноцтва: Голова Обласного О'єднання Українських Жінок на еміграції проф. С. Нагірна і Голова О'єднання Укр. Жінок в Регенсбурзі проф. М. Голубова.

Від Інституту приймали гостей Ректорат і Сенат УТГІ, а також представники Організацій, що співпрацюють з УТГІ: Голова Спільноти Співробітників УТГІ, Голова Т-ва Прихильників б. Української Господарської Академії, Голова Т-ва Абсолютентів Укр. Госп. Академії і Заступник Голови Аграрно-Міського Т-ва крім того, як заступники студентства УТГІ, приймали гостей: Голова Студентської Громади при УТГІ - І. Куземський і члени Управи Громади - І. Фур та К. Приходько.

Прийняття відкрив вступною промовою Ректор Інституту. Він привітав Гостей з Новим Роком, бажаючи їм, як громадянам і приватним людям досягнення в майбутнім році повного успіху в їх справі і стремліннях. Потім - познайомив Гостей докладніше з життям і працею Української Високої Політехнічної Школи, що на терені Регенсбургу, з її досягненнями, недостачами й потребами. Висловив подяку в імені Школи п. Посаднику Оселі дир. Я. Сербину, а також всім присутнім за прихильне ставлення до Школи, що виявляється в задоволенні, в міру можливості, її потреб і висловив надію, що і в дальнішому представники українських громадських організацій на терені Регенсбургу й Обласної будуть дбати про добро й розвиток Інституту, як Школи, що має загально-національне значення. В імені Обласної привітав кор. словом усіх присутніх др. Комаринський, а в імені Оселі відповів довгою промовою п. Посадник дир. Я. Сербин. Потім виступали з промовами як Гості, так і представники окремих організацій при УТГІ. Проф. Б. Іваницький у своїй промові підкреслював велику працю, пророблену Управою Оселі та іншими місцевими організаціями для добра мешканців Оселі. Студ. Фур зробив ширший звіт з праці й успіхів студентства УТГІ. Прийняття затягнулось на кілька годин в симпатичній приємній атмосфері, залишаючи в учасників його дуже гарне враження.

Н О В О Р І Ч Н І П Р И В І Т А Н Н Я Д Л Я У Т Г І .

З нагоди Нового 1947 Року і Різдвяних Свят наспіли до Ректорату УТГІ, згідно Пана Ректора, привітання та побажання від численних організацій та осіб. Всім їм Ректорат вислав через пошту листи з привітаннями та подяками. Тому, що листи на пошті часто втрачаються і хтось з привітальників, можливо, не дістав відповіді, Ректорат цією дорогою ще раз складає всім привітальникам щирю подяку за побажання з нагоди Нового 1947 Року, та бажає їм найбільших успіхів на шляху до здійснення поставленої собі мети.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СПІЛКИ ПРОФЕСОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ (С.П.У.Г.А.)

Дня 12 січня 1947 р. відбулися надзвичайні Загальні Збори СПУГА з таким порядком денним:

- 1). Схвалення протоколу попередніх Заг. Зборів ;
- 2). Організація громадської допомоги УТГІ та проект договору між СПУГА й ТПУГА;
- 3). Організація Комітету для влаштування 25-літнього ювілею Школи дня 16.У.1947 ;
- 4). Поточні справи.

Загальні збори схвалили регулямін Ювілейного Комітету і вибрали представниками СПУГА до Ювілейного Комітету проф. В. Доманицького та лект. інж. С. Довгала. Рівнож схвалили проект договору між СПУГА та ТПУГА. В поточних справах винесено побажання про сильнішу розбудову інженерного факультету УТГІ.

ВІДНОВЛЕННЯ ТОВАРИСТВА ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ (ТПУГА).

12 січня ц.р. в аудиторії УТГІ на Бадстрасе в Регенсбурзі відбулися організаційні загальні збори старих членів Т-ва Прихильників Української Господарської Академії, які постановили відновити чинність Товариства.

Це Товариство було засноване в десяту річницю Української Господарської Академії, діяло на підставі окремого статуту, затвердженого в 1932 році Земським Урядом Чехословацької Республіки і проіснувало аж до приходу німців в Чехію, коли чинність Т-ва була заборонена. Т-во Прихильників Української Господарської Академії повстало з ініціативи професури Академії і стало громадським чинником в підтримці Академії. Разом з професурою Академії ТПУГА було фундатором УТГІ і національно-громадським співвласником Інституту. Своім безпосереднім завданням ТПУГА поставило собі фінансування Українського Технічно-Господарського Інституту з метою продовження в цій формі чинності Академії, як Національної Української Політехніки. Т-во мобілізувало кошти головним чином шляхом членських внесків та збірок пожертв на Фонд Української Політехніки. В його склад входили як окремі особи, так і організації (громадські, культурно-освітні, економічні, професійні та інші.) Товариство начисляло до 1000 членів, в тім числі всі центральні Українські організації і установи Галичини, Волині, Підкарпаття та Еміграції в Європі. Поважну кількість членів (окремих осіб і організацій) дали до ТПУГА українці Канади та З'єднаних Держав Америки.

ТПУГА виступало перед урядовими чеськими чинниками, як фінансовий гарант в матеріальному забезпеченні шкільно-навчальної чинності УТГІ і фактично покривало зі зібраних коштів до 50% річного бюджету Інституту. Заборона чинності Т-ва з приходом німців до Чехії кілька літ

тяжко відбидись на фінансовому положенні УТГІ, доки не збільшилось на кілька тисяч число студійників в УТГІ.

З перенесенням УТГІ до Баварії і розвитком його шкільно-навчальної діяльності на секторах аудиторного і позаочного навчання, виникає пекуча потреба відновлення чинності ТПУГА, як громадської організації для фінансування Української Політехніки. На організаційних відновних Загальних Зборах ТПУГА було схвалено договір між Т-вом і Спілкою Професорів УГА про фінансування УТГІ, намічено план праці та поновлено і доповнено Управу Т-ва.

В склад Управи обрані: Голова - доц. інж. Гр. Денисенко, Заступник Голови - доц. Віктор Приходько, Секретар - Ол. Козловський, члени Управи - доц. інж. М. Сочинський та по одному представникові від Т-ва Інженерів-Абсолютентів Укр. Господ. Академії і Студентської Громади при УТГІ після їхнього вступу в члени Товариства.

УТВОРЕННЯ ЮВІЛЕЙНОГО КОМІТЕТУ У Т Г І .

Дня 11.І.1947 відбулася нарада представників п'яти організацій, зв'язаних з УТГІ, в справі утворення Комітету для святкування 25-ліття з дня заснування Української Господарської Академії в Ч.С.Р., що припадає на день 16.У.47. Нарада встановила засади регуляміну Ювілейного К-ту та головні точки програми його праці. 12 січня ц.р. регулямін цей був схвалений Загальними Зборами Спілки Професорів УГА (СПУГА) та Заг. Зборами Т-ва Прихильників УГА (ТПХГА) і доведений до відома Сенату УТГІ. Дня 20.І.47 на підставі цього регуляміну відбулися Установчі Збори Ювілейного К-ту. Головою К-ту екс. офіціо є Голова СПУГА (він же Ректор УТГІ), містоголовом обрано Проректора УТГІ; керівниками референтур: пресової - Голову ТПУГА, концертної - Голову Т-ва Співробітників УТГІ, фінансової - Голову Т-ва Абсолютентів Школи; референтура господарська та секретаріат обсаджені тимчасово - до з'ясування питань про те, хто саме буде представником від Агроном.-Лісов. Т-ва та від Студент. Громади при УТГІ. Схвалено також план праці Ювіл. К-ту та його референтур. Рішено створити при К-ті такі комісії: 1) редакційно-видавничу, до якої ввійдуть Ювілейний Збірник УГА - УТГІ й інші ювілейні видання та 2) балетову - до якої дня 17.У.47 ввійдуть балетні співробітників, студентів, абсолютентів і прихильників УТГІ. Наступне з'їздання Ювіл. К-ту 3.ІІ.47 р.

ЗВІЩАННЯ НОВОГО РОКУ НА ФРАЙМАНІ .

Делегатура УТГІ на Фраймані дня 16.І.1947 р. влаштувала сходини для зустрічі Нового Року і для висловлення новорічних побажань. На сходинах перебували: Упрява Делегатури УТГІ, Дирекція середньої ветеринарно-зоотехнічної школи, І-річної с.-г. школи, Салінічно-Пасічних курортів, учительський склад і деякі та курортні. Всіх присутніх на сходинах було 67 осіб, у ході яких Голова Делегатури УТГІ на Фраймані, Новорічне слово Ректора УТГІ відчитав секретар Делегатури, а директори шкіл і курортів зложили побажання своїм викладачам і учням. Від учнів і курортників зложилась староста II року середньої Ветеринарно-Зоотехнічної Школи. Чимось того, що значна частина учительського складу не з'явилась і частина курортів була відсутня - загальне враження від Новорічних сходин було дуже приємне. Створилася тепла, родинна атмосфера. Голова Делегатури доц. інж. М. Колдустий звернувся до присутніх з наступним словом:

Шановна Громадо!

Наші сходини сьогодні на порозі Нового 1947 року є чималим традиційним Новорічним зібранням УТГІ, частину якої і ми творимо. Прірода, наша уча-

сть у праці Школи ще мала. Наша цеглина у підбудові фундаменту Високої Фахової Школи не основна, але наша цеглина скріплює, поширює і підвищує цю будівлю, тому ми скромно, але гордо признаємось до нашої праці, до нашого чину. Така уже традиція нашої Школи, та народній звичай велить, щоби ми в день Нового Року аложили собі скромні, але сердечні побажання. Мені, як голові місцевої Делегатури, припала честь зложити ці бажання насамперед членам Управи Делегатури, що своєю участю очолюють працю нашої Делегатури та належно репрезентують нашу Установу. Не менша подяка належиться і нашим Директорам та адміністраторам Ветеринарно-Зоотехнічної середньої школи, однорічної с.-господарської школи та Садівничо-Городничо-Пасічних курсів. Особливо сердечно дякую всім нашим лекторам і вчителям, що своєю пильною щоденною працею розбудовують наші фахові навчальні установи. З великою приємністю вітаю тут учнів Середньої Ветер.-Зоотех. Школи, що були, поруч учительського персоналу, першими помічниками у розбудові першої ж середньої фахової школи на еміграції. Цей момент Ви муsite твердо затижити, бо Ваша фахова школа є першою не лише на еміграції, але першою фаховою школою, якої не міг український організований господарський світ Західно-Українських Земель створити протягом од першої світової війни до другої. Ваше бажання підвищити свою освіту на еміграції не лише заслуговує на признання і належну похвалу, але й на особливе підкреслення та поставлення в приклад іншим, що не мудро марнували час та від безділля деморалізувались. Вашу участь у розбудові першої середньої фахової школи я порівнюю з участю перших студентів Укр. Госп. Академії при розбудові першої технічної Високої Української Школи, також на еміграції після першої світ. війни. Прошу усвідомити собі, що славу та ім'я для школи здобувають не лише професори та учителі, але й студенти та учні цієї школи. Лише у спільній праці учителів-вихователів і учнів-вихованців твориться найміцніша сила — сила знання, — наймогутніша зброя у боротьбі за визволення людини чи цілого народу — зброя твердих, ідейно чесних характерів; та найцінніший капітал, яким нині розпоряджає людство — це капітал фахово-освіченсі та висококваліфікованої молоді. Ваш духовний і фаховий ріст, що протягом минулого року ми зафіксували, дає нам право гордо прощатись із минулим роком і певно вступити в Новий Рік, хоч який він для нас невиразний та мало перспективний. Маємо віру і майже певні, що рік 1946 був для нас роком найтяжчим не так матеріальними злиднями, як моральним та етичним упокоренням, бо нами опікувались і нас годували, як годують калік, старців чи інвалідів. Певний, що 1947 рік буде для нас роком кращим, хоч матеріально і тяжчим, бо навіть фізична робота поставить нас у становище морально упривілейованих людей, що живуть трудом власних рук. Ми як спільнота, що об'єднана в Делегатурі УТГІ остільки спокійніші та духовно багатші за інших наших братів, що можемо похвалитись нашою працею. Всім учасникам с.-господарської школи моє щиро-сердечне побажання успішно докінчити науку в цій школі, та набути фаху, який своїм господарським значенням і вагою не має собі рівного. Правда, сільське господарство не посідає ще належного місця, сільсько-господарські фахівці та працівники сільсько-господарської продукції не одіюються належно, а їхня праця геть відповідно низько оплачується, а все ж таки селянин і продуцент сільсько-господарських виробів годує і при здоровлі та творчій віддачі тримає всю решту людності. Тому свідомість високого благородства і шляхетності нашої праці дає нам певність нашої будучності. Нинішня господарська руїна, та катастрофальний стан сільсько-господарської продукції дає нам певність, що дістанемо працю по фаху. І, нарешті, наймолодшим членам нашої спільноти курсантам фахових курсів моє дружнє побажання здобути бодай вузький фах на випадок виїзду за море. Я був би безмежно радий, щоби Вас доля не

примушила користати з нового фаху, але знову ж свідомий я того, що всяке знання, а тим паче фахове не пошкодить, а придатись все може, тому бажаю витривалости у Вашій праці. Фахова освіта, як рівнож фахове знання, а тим паче вузьке фахове ремісничо-майстерське знання та вміння, не має серед нашого загалу належної оцінки та зрозуміння. Тому тим більша заслуга нашої Високої Політехнічної Школи УТГІ, що вона перша кинула гасло: фахова освіта для молоді, фаховий перевишкіл і дошкіл для старших. Цю працю по фаховій освіті більше року провадить наша Школа і наша Делегатура.

Ми свідомі, що в нашій праці є великі браки, що нам не достало елементарних підручників та допоміжного приладдя, ми не маємо ні зразкового господарства, ні показових ферм, ні кабінетів, ні лабораторій. Але ми маємо ^{не}переможне бажання вчити і вчитись, ми маємо запал і прагнення до знання, а це дає нам певність, що ми успішно переможемо всі труднощі та виконаємо спільно найціннішу працю, що лишень можливо в наших умовах на еміграції перевести. Ми не марнуємо і не змарнуємо часу, а докажемо, що ми творці малої героїчної праці, праці корисної, що нею здобудемо собі знання, а українській справі придбаємо пошану та добре ім'я серед чужинців.

На закінчення бажаю всім нам кріпкого здоров'я, кариєрности та акуратности в сповнюванні наших обов'язків, завзяття до праці, єдності і сталости в наших змаганнях та сповнення найгорячіших наших бажань і мрій.

С Е К Т О Р П О З А О Ч Н О Г О Н А В Ч А Н Н Я

НА ЗАУВАГУ П. П. СТУДЕНТАМ КУРСУ ЖУРНАЛІЗМУ.

Завдання позачасного курсу Теорії Журналізму зводиться до того, щоб засвоєння матеріалу, поданого в курсі Теорії Журналізму, відбувалося з найбільшою користю для студентів тому слід дотримуватись наступних методичних правил:

1. Кожну лекцію треба прочитати кілька разів, щоб матеріал був цілком засвоєний. Відповіді на ~~контрольні~~ запитання належить ґрунтовно продумати й тільки тоді виготовляти вправи письмово. Коли пишете вправи для перевірки, книжку відкладіть і відповіді на запитання виготовляйте з пам'яті, самотійно стилізуючи кожне речення. У відповідях можете використати приклади, які ви спостерігли в житті та в поточній пресі.

Часто бо трапляється, що студенти не самотійно опрацьовують вправи, а фактично конспектують курс за підручником. Зрозуміло, від таких студій не буде такої користі, якої бажає досягнути УТГІ, підготвуваючи нові кадри журналістів.

2. Знову ж дехто із студентів виготовляє вправи відразу з цілого курсу. Цим він шкодить передовсім собі, бо позбавляє можливости УТГІ керувати студіями, давати вказівки та робити виправлення поодиноких лекцій, або змушувати студента незадовільно виконані вправи переробляти на нове.

Просимо надалі виготовляти вправи на основі двох, а найбільше трьох лекцій і, налістаючи вправи до УТГІ, чекати виправлених матеріалів, щоб взяти на увагу можливі помилки та їх у майбутньому не повторювати.

3. Вправи просимо писати чорнилом і то в и р а з н о, щоби не затримувати праці керівника курсу.

ВІД СЕКРЕТАРІАТУ СЕКТОРА ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

1. -- Повіdomляемо, що наших студійних матеріалів (підручників, скриптів, інструкцій, тощо) за післяплатою не висилаємо, а то з таких причин: а) маємо право провадити їх тільки нашим співробітникам та студійникам, б) Переміщення осіб буває в наших умовах часто так несподіване, що інколи пошта не може доручити замовленої посилки, що наражує нас на зайві клопоти та видатки, в) буває теж і таке, що зацікавлений замовляє, не знаючи ціни, а потім не має досить грошей на викуплення замовлених книжок. Тому треба наперед висилати впис на курс, а рівночасно — через пошту — переказом вписове і студійну таксу. Якщо розмір такси невідомий, — жадати проспект.

2. В справі переказу грошей з англійської та французької зон Поштою Уряд інформує нас, що з тих зон можна вже переказувати поштовими переказами дрібними квотами (до ста марок). Більші квоти треба ділити на декілька переказів.

Н О В І К Н И Ж К И .

" Т О Р Г О В Е Л Ь Н Е П Р А В О " Андрій Яковлів, проф. Українського Вільного Університету та Українського Технічно-Господарського Інституту. 1946, Регенсбург, ст. 214 + (цикл.).

Українське студентство радісно вітає кожну появу високошкільного підручника. Ширше громадянство також зазначає таку якість, як ознаку наукового поступу.

Українська правнича наука має за собою вже значну кількість своїх оригінальних праць, які поважно можуть конкурувати з подібними працями інших народів.

Перед кількома тижнями появилось накладом УТГІ нове видання Торговельного права проф. А. Яковлева, як курс лекцій для студентів. Його радо повітають не лише українські студенти і правники, але й широкі кола нашого суспільства з огляду на велику внутрішню потребу мати в руках повсякний довідник в торговельних справах. Наша еміграція мусить перебудувати своє життя так, щоб створити для себе варстат праці-виробничі, торговельні, культурно-громадські і т. д. Для цього вона потребує довідника, в якому знайшла б всі потрібні вказівки. У значній мірі це завдання може виконати Торговельне право проф. А. Яковлева.

Автор цієї книжки став відомий, як український вчений, коли ще своїми видезгаданими високошкільними підручниками, але також цілим рядом наукових монографій та розвідок, що друкувались у наукових збірниках ВЦ в Празі, Наукового Інституту у Варшаві та окремими книжками. Це були праці про копні суди на Україні, Магдебурзьке право, про впливи чеського і польського права на українське право і т. д. В своїх працях автор виявив такий легкий стиль, закінченість думки та уміння захопити читача, що вони, по мимо чисто фахового значення, набули характеру загально — читаної літератури. Автор особливу увагу присвячує історичним інституціям українського права, які доводять, що наш народ має свої самостійні правні основи, котрі, по мимо найбільших зусиль московської, польської чи австрійської держав їх викорінити, все таки живуть, як норми звичаєвого права (напр. Селянське спадкове право), а часто шляхом реценції були прийняті тими державами.

Торговельне право взагалі спочиває переважно на торговельних звичаях, які майже у всіх народів однакові. Наш народ з природи ріш

торгівлею мало займався, полишаючи це ремесло своїм сусідам - жидам, вірменам, москалям, полякам, тощо. Але все ж таки у знаменитому документі XVIII віку, у проекті кодифікації торговельного звичаєвого права 1747 р. під назв. "Права, по котрим судится малоросійській народъ" (про що є згадка на ст. 6 - 7), знаходимо всі інституції торговельного права на Україні, які в ту добу були знані в світі.

Тому цікавий читач, що шукає наукове удоводження нашої національно-державної самостійности та господарської самостійности, знайде у працях проф. А. Яковлева повне заспокоєння.

Проф. Яковлев є мистцем легкого стилю та прекрасним ілюстратором. Його розвідки написані так цікаво, що їх можуть з любов'ю читати не лише правники, але широка читацька громада, яка цікавиться взагалі суспільними проблемами.

Не менш цікавою є також рецензована книжка - Торговельне право, а особливо з погляду потреб сучасности.

Вона по своєму змісту обіймає, крім чисто торговельних відносин, ще цілий ряд інших наук, які давно уже усамотійнилися, як, напр., част. IV - Векселеве право, част. V - Морське право, яке систематично належить до міжнародного права, або част. VI про т.з. Торговельну невиклатимість обіймає науку про спеціальне судочинство - конкурс та вирівнання.

Таким чином лише перші три частини книжки (ст.ст. 1 - 11) займаються питаннями властивого торговельного права, що входить до університетського курсу. Поширення праці дальшими трьома спеціальними частинами, в загальному, її не пошкодило, а, навпаки, вона зробилась більше цікавою й повнішою та може стати для нашого суспільства добрим порадиником у всіх питаннях торговельної натури.

Варто на цьому місці звернути увагу на деякі особливо актуальні питання, на які вони знайдуть у цій книзі бажану відповідь.

Маємо на думці розділ про торговельні товариства (ст. 28 - 73), а серед них кооперативні.

В книзі проф. Яковлева докладно наведені всі формальности, як до засновання, діяльності і ліквідації цих т-в, так і прав та обов'язків керівних органів та членів т-ва.

Читач знайде у ній ще багато інших необхідних йому полсень і порад. Всі форми торговельних оборудок, видавничі договори з авторами, які у нас тепер найбільше поширені, договори транспортні (прецінь, хочемо їхати за Океан!), комісійні і т.п. докладно перебрані. Не лише студент, для якого підручник призначається, але звичайний громадянин, що змушений дбати про удержання своєї родини, може знайти тут вказівки, як він має братись до торгівлі чи іншої заробкової чинности, щоб на початок не впасти жертвою ошуканців, які знаходять легку поживу на недосвідчених людях.

У книзі проф. Яковлева помічаємо також деякі недоліки. В науці права є спір про те, чи звичайні (публічні) торговельні спілки, які автор називає повними торговельними товариствами, є юридичними особами чи ні? Переважна частина авторів заперечує це і лише деякі уважають, що запис їх до торговельного реєстру, надає їм права особовости.

Проф. А. Яковлів зовсім не згадує про цю правну розбіжність, але твердить, що "повне торговельне т-во починає існувати з менту зладження товариського договору (це правильно!), але прав юридичної особи набуває лише з менту реєстрації договору в торговельному реєстрі" (ст. 31) і далі "правне існування повного т-ва на зовні починається з менту запису т-ва до торговельного реєстру" (33). Останнє твердження є помилковим. Публічні спілки існують переважно без всякої реєстрації і це їм в житті зовсім не вадить. Закони приписують реєстрацію лише для таких спілок, які досягають означеного в законі річного прибутку. З реєстрації спілка має податкові невигоди, бо му-

сильше платити значно більші податки. Але вона з реєстрації має також певні вигоди: права купця, довір'я до її книг, обмежену відповідальність на випадок конкурсу і т.п. Тих самих вигод досягне самотійний купець, що зголошує свою фірму до запису в реєстрі. Але реєстрація сама по собі не має для публічної спілки наслідків перетворення на юридичну особу. Для такого перетворення вимагається виразного припису закону, як це є у акційних спілках, товариств з обмеженою поручкою та кооператорів.

Правний характер публічної спілки (а також тихої спілки, чи неоголошеного т-ва) визначається необмеженою відповідальністю спільників за борги перед третіми особами, нарівні з самотійними (поодинокими) купцями.

Спілка ця, як майтковий об'єкт, є співвласністю членів, які її створюють. Вони диспонуєть нею на підставі засад про співвласність, отже єднотісно. Так само вони несуть за неї відповідальність, необмежено, солідарно і незалежно від вартості частки спілки.

На нашу думку, автор уживає невідповідного терміну "забезпечення" в розумінні асекурації.

Терміну "забезпечення" ужив свого часу помилково проф. В. Садковський у своїй праці - "Охорона праці та соціальне забезпечення". Правдоподібно за ним почали вживати цього терміну проф. Б. Мартос, проф. М. Чайковський і проф. Яковлів.

А втім належить уживати замість чужого терміну "асекурація" виразу "обезпечення", який відповідає німецькому "Versicherung" і московському "страхование". Нім.-укр. словник Зенона Кузеля і Ярослава Рудницького (1943), як і правничий словник К. Левницького (1920), перекладають "die Versicherung" словом "обезпечення", а "die Versorgung" - словом "забезпечення".

"Торговельне Право" вийшло заходами УТГІ, як п'ята книжка протягом 18 місяців його чинності на еміграції в Баварії. Перед тим вийшли: Вукова-Англійська мова, Добриловського - Політична Економія та Бочковського-Сірополка - Основи Журналізму I. і II частина.

Вартість книжки є 75 мар. Всякі правничі книжки є порівнюючи дорогі. Але це виправдується їх виімково високою внутрішньою вартістю.

Можемо рекомендувати цю книжку не лише студентам, але всім торговельним підприємствам, установам і особам, особливо кооператорам, торговцям і підприємцям.

1. I. 1947 р.

Доц. Др. Яків Я о з у л я .

Б А Т А Н І К А І. (М О Р Ф О Л О Г І Я Р О С Л И Н) написав Др. Ісаак М а з е п а, доцент Української Господарської Академії 2.-видання, Регенсбург. 1946. З доручення Сенату УТГІ видає Агрономічно-Лісове Товариство при УТГІ в Регенсбурзі. Підручник містить курс лекцій, читаних для студентів Агрономічно-Лісового Факультету Укр. Госп. Академії в Ч.С.Р., обсягом на 110 сторінок циклостилльового друку, з 120 малюнками. Тепер цей курс лекцій призначений для студентів УТГІ Високошкільного Аудиторного Навчання і для студентів Позаочного Сектора кореспонденційною метою навчання. Підручник написаний доброю українською мовою, легко подає до засвоєння новітній науковий матеріал із опису ростинного світа. Лише шкода, що за циклостилльового друку повстали деякі технічні дефекти (деякі рядки є розмазані і не всі малюнки вийшли ясні).

Ю.Г.

АМЕРИКАНСЬКЕ ПРОМИСЛОВЕ ПАСІШНИЦТВО. Курс 113. вид. II, УТГІ от. 94. 8⁰
Регенсбург 1947 р. написали Проф. Др. Танкварі М. С. і проф. Др. Гайдак М.
Сектор Позаочного Навчання УТГІ в ц. році збагатив нашу середньо-
шкільну пасічницьку літературу новим курсом, до речі так дуже сьогодні
актуальним, а саме - про промислове пасішництво в Америці, що його на-
писали директори Мінезотського Пасішницького Інституту наш зем-
ляк, проф. др. М. Гайдак та американець, проф. др. Танкварі (нині не-
біжчик). На 94 сторінка великого формату подано досить вичерпуючо
способи і методи промислового пасішництва американців. Курс роз-
ділено на 10 лекцій. Кожна лекція закінчує собою окремий розділ пасіш-
ницької господарки. В скороченні головний зміст лекцій такий: Американ-
ська пасіка з усім її устаткуванням і системами вуликів. Початкові
весняні праці в пасіці, починаючи від виставки бджіл з зимівлі, різна
підкормка її, догляд, кінчаючи приготуванням бджіл до медозбору. Рій-
ба та способи спинення її, господарка в пасіці під час головного по-
житку (поширення гнізд, воцна, надставка, медобрання, машинове фугування
меду і роботи зв'язані з цим). Типи центрифуг (медарок). Цідження і
фугування меду, мед в щільниках, секціях і т.п. Господарка по медо-
зборі та приготування бджіл до останнього медозбору. Здіймання
надрамб, упорядкування гнізд, засоби корму для бджіл на зиму, утеп-
лення бджіл, переховування надставок і щільників. Зимівля бджіл -
різні способи. Мандрівне пасішництво. Розво - пакункове господар-
ство півдня Америки, плекання маток для пакункових роїв. Транспорту-
вання і осаджування цих роїв на півночі. Запилювання госп. рослин та
як на це задивляються американці. Медово-воскове пасічн. господарство.
Воскове господарство. Хвороби бджіл і їх поборювання. Шкідники бджіл.
Пасічничі закони в Америці. Організація пасішництва, напрямні амери-
канського пасішництва на будуче і т.п.

Курс цей для наших пасічників надзвичайно цікавий і повчаю-
чий. З нього можна побачити, як ще багато європейські пасічники тех-
нічно в цій ділянці відстали та який широкий розмах в розвитку про-
мислового пасішництва можна б і в нас дати. Уважаю, що цей курс від-
криє нам очі і навчить, як треба провадити пасіку на ширшу скалю.

М. Боровський.

А Н О Н С Д Л Я С Т У Д І Й Н И Х Г У Р Т К І В (К Р У Ж К І В).

Якщо десь постане студійний гурток (кружок) для студій якогось
предмету позаочною кореспонденційною методою і надішле колективний
впис щонайменше 10 (десять) вписових листів на той самий курс, то
Сектор Позаочного Навчання зробить членам такого гуртка 20 (двад-
цять) відсотків знижки з студійних такс. На кожному листі впису має
бути помітка, що це член такого-то гуртка, там - то.

РЕЕСТР ПІДРУЧНИКІВ

які видав Український Технічно-Господарський Інститут -УТГІ (Сектор Повзочного Навчання) в Регенсбурзі.

Ч.ч.
кур- А в т о р т а н а з в а к у р с і в :
сів

1. Проф.Добриловський "П о л і т и ч н а Е к о н о м і я"
36 лекцій, 345 стор.; студ. такса - 100 н.марок, без керівн. студ. - 75
2. Проф.Л.Бич "З а г а л ь н а Н а у к а П р а в а"; 15-лекцій,
193 стор.; студ. такса - 75 н.марок, без керівн. студ. - 55 н.марок
3. Проф.В.Мартос, "Т е о р і я К о о п е р а ц і ї"; 18 лекцій,
135 стор.; студ. такса - 35 н.марок, без керівн. студ. - 20 н.марок.
7. Доц.П.Вуків, "А н г л і й с ь к а м о в а"; 22 -лекції, 419 стор.
студ. такса - 100 н.мар., без керівн. студ. - 75 н.марок.
27. Проф.А.Яковлів, "Т о р г о в е л ь н е п р а в о"; 24 лекції,
217 стор.; студ. такса - 75 н.мар.; без керівн. студ. - 55 н.марок.
- 61 Доц.О.Вочковський "О с н о в и ж у р н а л і з м у" (Нарис теорії
журналістики), ч.І; 11 лекцій, 100 стор.; студ. такса (разом з ч.66) -
90 н.м., без керівн. студ. - 70 н.мар.
82. Лект.А.Животко "Н а р і с і с т о р і ї у к р а ї н с ь к о ї
п р е с и" - 2 вид. 15 лек., 210 стор.; студ. такса - 75 н.м., без кер. 55
86. Проф.С.Сірополко, "О с н о в и ж у р н а л і з м у", час.ІІ;
11 лекцій, 57 стор.; студ. такса (разом з ч.61) - 90 н.м. - без кер. - 70
31. Проф.Н.Славінський, "І с т о р і я У к р а ї н и"; 20 лекцій, стор.
280; студ. такса - 50 н.марок, без керівн. студ. - 30 н.марок.
102. Доц.Др.І.Мазепа, "Б р т а н і к а" Морфологія рослин; 12 лекцій,
115 сор., 115 рис., показник україн. назв рослин; студ такса - 45 н.м.
без керівн. студ. - 30 марок.
113. Проф.Др.С.Танкварі та проф.др.М.Гайдак, "А м е р и к а н с ь к е
П р о м и с л о в е П л о ч н и ц т в о"; 10 лекцій, стор. 104, 84 рис.
студ. такса - 55 н.марок; без керівн. студ. - 45 н.марок.
116. Лект. інж.А.Гнатівський: "З а г а л ь н е г о р о д н и ц т в о"
лекцій 10, стор. 80; студ. такса - 40 н.марок, без керівн. студ. - 30 м.
119. Проф.Б.Іваницький, "Д е н д р о л о г і я" Ч.І (Шмількові породи),
стор. 100, альбом малюнків; студ. такса - 65 н.м., без керівн. студ. - 50 н.
121. Доц. інж.Г.Гордієнко "Б о т а н і к а" Фізіологія рослин. 110 стор.
студ. такса - 35 н.м., без керівн. студ. - 25 н.марок.
204. Інж.П.Лещенко, інж.П.Василук, "П р а к т и ч н е м и л о з а р - с т
с т в о"; 11 лекцій, 96 стор. 28 рис. студ. такса - 45 н.м., без кер. - 35
210. Проф.С.Комарецький "Н е о р г а н і ч н а х е м і я". (для се-
ред. техн. шкіл.) 15 лекцій, 160 стор., 38 рис.; студ. такса - 50 н.м.
без керівн. студ. - 35 н. марок.

При вписі на будь-який курс чи предмет ще вписового 20 RM. Інфор-
мації, проспекти та бланки для впису - жадайте від найближчої Деле-
гатури У Т Г І, або безпосередньо від Сектору Повзочного Навчання
У Т Г І : Ukrainisches Institut, Regensburg, Ganghofer Siedlung
Paul Heyse Str 2.

Наукова бібліотека
Національного університету
«Києво-Могилянська
академія»

UKMA Library * Book

0563412